

Nr 138.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förhöjd ersättning till E. J. Karlsson i anledning av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring; given Stockholms slott den 7 mars 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld anför:

Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utgår enligt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1927 (nr 234), vilken förordning trätt i kraft den 1 januari 1928. Genom ifrågavarande förordning har förordningen den 18 juni 1909 (nr 89, sid. 1) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, upphävts, dock att ersättningsanspråk, som grundas på olycksfall som inträffat eller sjukdom

som yppats före den 1 januari 1928, skall bedömas enligt äldre bestämmelser.

I 1 § förordningen den 18 juni 1909 stadgas, att därest under militärtjänstgöring i fred olycksfall inträffar, så att tjänstgörande värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanuskap, varder skadad, eller därest person, som nu nämnts, skadas under tjänstgöring i krig, staten skall utgiva ersättning jämlikt vissa i förordningen stadgade grunder. Dylik ersättning utgives jämväl, om sjukdom med därav följande skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen kan antagas hava till sjukdomen bidragit.

Vidare föreskrives i 14 § nämnda förordning, att därest, sedan ersättning blivit genom slutligt beslut bestämd, väsentlig förändring yppas i de förhållanden, vilka voro avgörande för ersättningens bestämmande, ersättningsstagaren må inom två år från beslutets dag genom anmälan, på sätt i förordningen sägs, väcka fråga om jämkning i ersättningen. Jämkning må dock ej avse ersättning, som belöper å tiden före den dag, då frågan om jämkningen väckes.

Ersättning enligt ifrågavarande förordning utgår från den i § 46 mom. 1 värnpliktslagen omförmälda invalid- och pensionsfonden.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 10 oktober 1940, har Ernst Johan Karlsson, Berga, Gåseberg, gjort framställning i syfte att han, som på grund av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring, åtnjöte viss livränta, måtte komma i åtnjutande av förhöjning i livräntans belopp.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Karlsson, som från och med den 17 november 1920 till och med den 10 maj 1921 fullgjort värnpliktstjänstgöring vid Bohusläns regemente, därunder ådragit sig knölros, reumatism och dubbelsidig lungsäcksinflammation och härför beviljats ersättning jämlikt bestämmelserna i förenämnda förordning den 18 juni 1909; att Karlsson år 1922 drabbats av blödning i högra ögats näthinna; att, då denna ögonsjukdom ansetts stå i samband med de sjukdomar, Karlsson ådragit sig under sin militärtjänstgöring, han tillerkänts ersättning jämväl för denna sjukdom; att riksförsäkringsanstalten med stöd av ett den 16 mars 1927 utfärdat läkarintyg, enligt vilket Karlsson dåmera vore blind på högra ögat, genom slutligt beslut den 5 april 1927 tillerkänt Karlsson livränta att utgå från och med den 1 januari 1924 efter 180 kronor för år räknat; att Karlsson i en den 21 maj 1940 till riksförsäkringsanstalten inkommen skrivelse — under åberopande av ett av överläkaren Bengt Rosengren, Göteborg, den 17 maj 1940 utfärdat läkarintyg och under förmålan att Karlssons ögonsjukdom förvärrats och angripit jämväl vänstra ögat — gjort framställning om högre livränta; samt att riksförsäkringsanstalten genom beslut den 28 maj 1940 förklarar, att då Karlssons förenämnda framställning icke inkommit inom föreskriven tid, anstalten på grund av förenämnda stadgande i 14 § 1909 års militärersättningsförordning funne sig icke kunna upptaga Karlssons framställning till prövning.

Riksförsäkringsanstalten har i utlåtande den 23 december 1940 anfört, bland annat, följande:

I anledning av nu förevarande framställning har riksförsäkringsanstalten till prövning upptagit frågan, huruvida samband kan anses föreligga mellan den sjukdom i högra ögat, för vilken ersättning beviljats Karlsson, och hans nuvarande sjukdom i vänstra ögat.

Härvid har riksförsäkringsanstalten efter inhämtat yttrande från sin överläkare, professorn A. Troell, funnit sådant samband föreligga.

På grund härav skulle riksförsäkringsanstalten, därest Karlssons framställning inkommit till riksförsäkringsanstalten inom föreskriven tid, hava tillerkänt honom ersättning jämväl för sjukdomen i vänstra ögat.

Då sjukdomen medfört förlust av Karlssons arbetsförmåga, skulle han jämlikt bestämmelserna i 1909 års militärsättningsförordning med den ändrade lydelse sagda förordning erhållit genom förordningen den 4 juni 1920 hava varit berättigad till en årlig livränta efter 900 kronor för år räknat.

I anslutning härtill vill riksförsäkringsanstalten slutligen anföra, att anstalten från pensionsstyrelsen under hand inhämtat, att Karlsson från och med den 1 augusti 1940 beviljats blindhetsersättning med 500 kronor för år samt folkpension från och med samma dag med 73 kronor 20 öre för år räknat.

I ärendet har utlåtande vidare avgivits av *arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse*, vilka därvid anfört följande:

Under återopande av vad riksförsäkringsanstalten anfört i sitt den 23 december 1940 över förevarande ansökning avgivna underdåniga utlåtande samt bankoutskottets vid 1936 års riksdag utlåtande nr 22 punkt 4 i liknande ärende, få arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva, att till Ernst Karlsson må — utan hinder därav, att framställning om jämkning i tidigare beslutad ersättning icke blivit gjord inom tid, som föreskrives i 14 § förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring — från och med den 21 maj 1940 eller från och med den dag, då Karlssons ansökning om jämkning i ersättningen inkommit till riksförsäkringsanstalten, från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den förhöjda ersättning, vartill han eljest skulle varit berättigad.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att Karlsson enligt förordningen den 18 juni 1909 icke är berättigad erhålla förhöjd livränta. Fråga om jämkning i ersättning enligt nämnda förordning i de fall, där ersättning blivit slutligt bestämd, skall nämligen väckas inom två år från beslutets dag. Beträffande Karlsson blev ersättningen slutligt bestämd den 5 april 1927. Fråga om jämkning i ersättningen väcktes först i maj 1940.

För Karlsson medförde den ifrågakvarande sjukdomen till en början allena partiell arbetsförmåga. Karlssons hälsotillstånd har emellertid sedermera försämrats därhän, att han måste anses fullständigt arbetsförmögen. Med hänsyn härtill finner jag med billigheten överensstämmande att Karlsson, utan avseende därå att frågan om jämkning blivit för sent väckt, må komma i åtnjutande av en mot den fullständiga arbetsförmågan svarande livränta. Förhöjningen torde få utgå från och med den 21 maj 1940.

*Departements-
chefen.*

Under återopande av vad jag sålunda anført får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till Ernst Johan Karlsson må — utan hinder därav att framställning om jämkning i tidigare beslutad ersättning icke blivit gjord inom tid, som föreskrives i 14 § förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring — från och med den 21 maj 1940 från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den förhöjda ersättning, vartill han eljest skulle hava varit berättigad.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

S. Högsell.
